

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W SUWAŁKACH NA LATA 2022-2024

WSTĘP

Podstawą działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii są:

- **Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku** (zwana dalej ustawą o wychowaniu w trzeźwości),
- **Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku,**
- **Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku,**
- **Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku,**
- **Ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 roku,**
- **Ustawa prawo przedsiębiorców z dnia 6 marca 2018 roku.**

Wieloletni Program zawiera diagnozę problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych, diagnozuje obszary problemowe, określa cel oraz precyzuje zadania związane: ze zwiększeniem dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, z udzielaniem rodzinom, w których występują problemy choroby alkoholowej, narkomanii lub przemocy w rodzinie - pomocy psychospołecznej i prawnej, z prowadzeniem profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym i przemocy w rodzinie, z profilaktyką uzależnień, z przeciwdziałaniem przemocy, ze zmniejszeniem rozmiarów naruszeń prawa na rynku napojów alkoholowych, ze wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie. Wskazuje realizatorów zadań.

Do opracowania niniejszego Programu posłużyły również materiały:

- diagnoza zagrożeń społecznych na terenie szkół podstawowych i średnich w Suwałkach z 2019 r. przeprowadzona przez Centrum Działań Profilaktycznych w Wieliczce,

- „Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2022 r.”, wydane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- sprawozdanie z działalności Komendanta Miejskiej Policji w Suwałkach o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego za 2020 r.,
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025,
- sprawozdanie z przeprowadzonych badań społecznych w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Miasta Suwałki w 2021 r.

Wykaz niektórych skrótów użytych w programie:

DDA - Dorosłe Dzieci Alkoholików,

dppiow - ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,

Jednostki kultury – Suwalski Ośrodek Kultury w Suwałkach, Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej w Suwałkach, Muzeum Okręgowe w Suwałkach,

KCPU - Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w Warszawie,

KMP – Komenda Miejska Policji w Suwałkach,

Kościół – Kościoły i inne związki wyznaniowe,

miejsca publiczne – zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suwałkach,

MOPR – Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach,

NGO – organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,

NZOZ – niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej,

PON – Pogotowie dla Osób Nietrzeźwych w Suwałkach,

SM – Straż Miejska w Suwałkach,

SP SP ZOZ - Specjalistyczny Psychiatryczny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Suwałkach,

UM – Urząd Miejski w Suwałkach,

KS – Wydział Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach,

O – Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miejskiego w Suwałkach,

SZ – Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miejskiego w Suwałkach,

Placówki oświatowe – przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe, zespoły szkół, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Suwałkach, Suwalski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Suwałkach, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Suwałkach,

ZOZ – zakłady opieki zdrowotnej w Suwałkach.

I. DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ I INNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH W MIEŚCIE SUWAŁKI

Stan problemów alkoholowych i narkotykowych występujących na terenie Miasta Suwałki w latach 2019 – 2021.

1. Dystrybucja alkoholu

1.1 W 2021 r. wydano łącznie 120 zezwoleń uprawniających do sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Miasta Suwałki:

Liczba wydanych zezwoleń w poszczególnych kategoriach w latach 2019-2021

Kategoria	Rok		
	2019	2020	2021
do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo	63	50	43
powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu	48	39	39
powyżej 18% zawartości alkoholu	49	35	38
Łącznie	160	124	120

Źródło: Urząd Miejski w Suwałkach

Mniejsza liczba wydanych w 2021 r. zezwoleń ma związek z pięcioletnim okresem, na który wydawane są zezwolenia.

1.2 W 2021 r. na terenie Miasta Suwałki funkcjonowało ogółem 178 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 125 punktów detalicznych i 53 punkty gastronomiczne.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Mieście Suwałki

Lata	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych		
	ogółem	sklepy	lokale gastronomiczne
2019	177	127	50
2020	174	124	50
2021	178	125	53

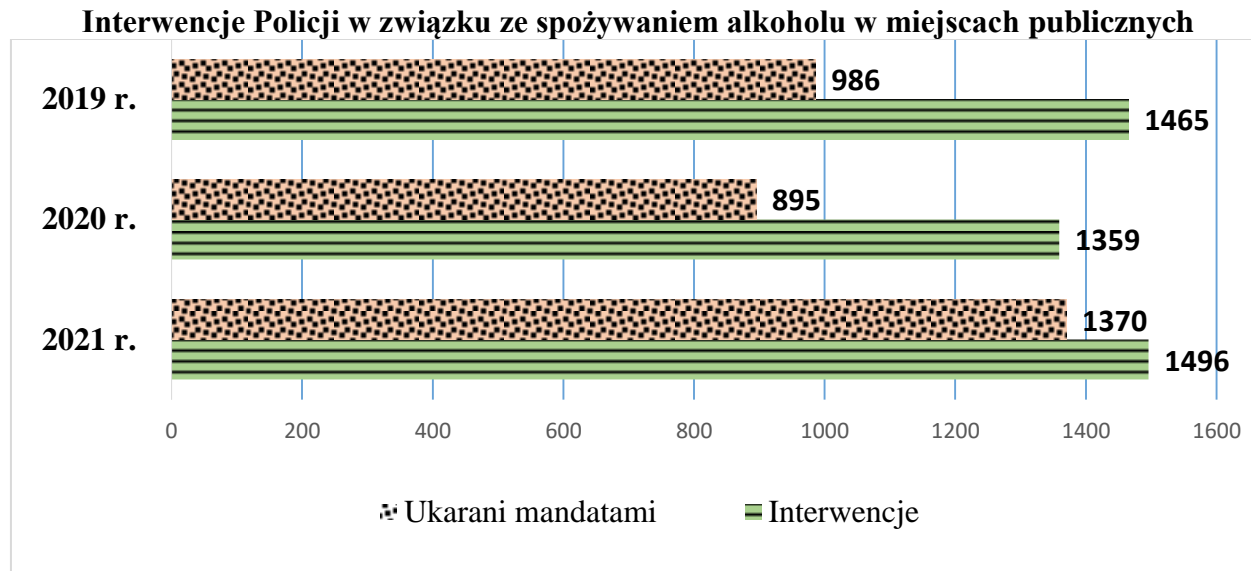
Źródło: Urząd Miejski w Suwałkach

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Mieście Suwałki utrzymuje się na podobnym poziomie.

2. Naruszanie prawa i porządku publicznego w związku ze spożywaniem alkoholu i używaniem narkotyków

2.1. Komenda Miejska Policji w Suwałkach w 2021 r., w związku z realizacją zadań wynikających z realizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, podjęła interwencje w następujących obszarach:

- zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych – 4330 interwencji, 1370 osób ukarano mandatami.

Źródło: Komenda Miejska Policji w Suwałkach

W 2021 r. w porównaniu do 2020 r. wzrosła liczba (o 137) interwencji funkcjonariuszy Policji wobec osób spożywających alkohol w miejscach publicznych oraz liczba (o 475) osób ukaranych mandatami w związku z zakazem spożywania alkoholu w miejscach publicznych.

- przestępstwa drogowe - prowadzenie pojazdów po alkoholu:
 - zatrzymani nietrzeźwi kierujący (przestępstwo) – 201 osoby,
 - zatrzymani za kierowanie pojazdem po użyciu alkoholu (wykroczenie) – 63 osoby.

Zatrzymani nietrzeźwi kierujący

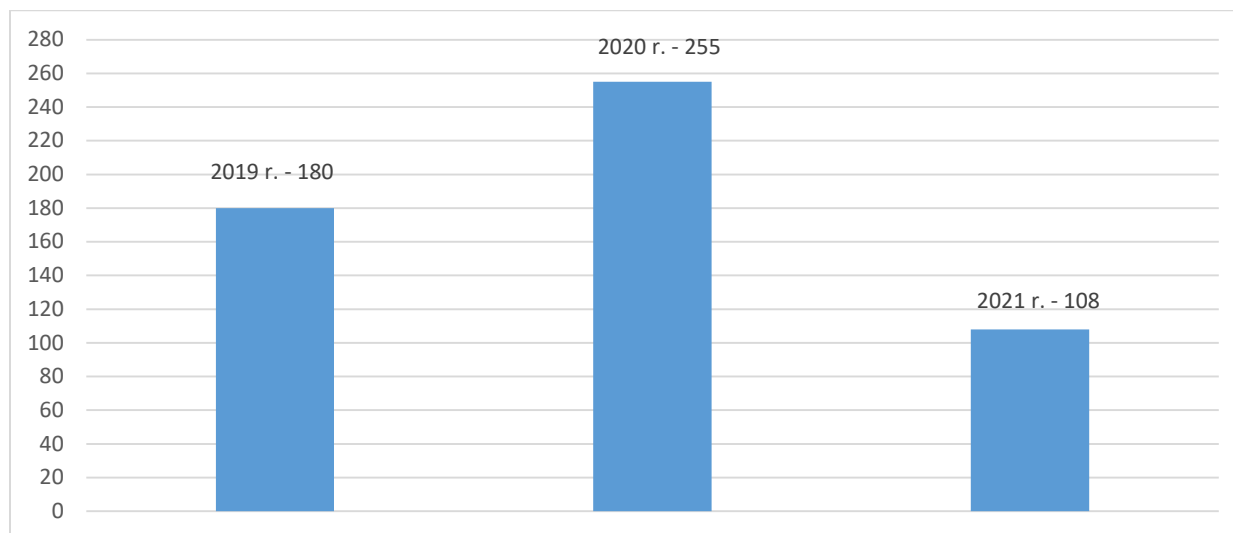
	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Przestępstwa drogowe	164	186	201

Źródło: Komenda Miejska Policji w Suwałkach

W 2021 r. odnotowano wzrost stwierdzonych przestępstw drogowych polegających na kierowaniu pojazdem pod wpływem alkoholu.

2.2. W 2021 r. Komenda Miejska Policji w Suwałkach wszczęła ogółem 108 postępowań w sprawach o przestępstwa naruszające przepisy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Liczba stwierdzonych przestępstw narkotykowych w latach 2019 – 2021

Źródło: Komenda Miejska Policji w Suwałkach

W 2021 r. odnotowano znaczny spadek stwierdzonych przestępstw narkotykowych.

2.3. Policja w 2021 r. do Pogotowia dla Osób Nietrzeźwych z terenu Miasta Suwałki przewiozła 775 osób. W „Niebieskim Pokoju” odbyło się 61 przesłuchań. Do sądu o wgląd w sytuację rodzinną wysłano 127 wniosków.

Komenda Miejska Policji w Suwałkach podejmowała szereg działań prewencyjno - profilaktycznych skierowanych do uczniów szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych z terenu Miasta Suwałki, których celem głównym był wzrost wiedzy w zakresie zagrożeń związanych z używaniem środków psychoaktywnych oraz zapobieganiem i zwalczaniem zjawiska demoralizacji w środowisku dzieci i młodzieży.

2.4 W roku 2021 w ramach realizacji procedury „Niebieskiej Karty” powołanych 186 grup roboczych do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach współpracy instytucjonalnej.

Liczba powołanych grup roboczych

Rok	Liczba grup roboczych
2019	245
2020	238
2021	186

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach

Na przestrzeni 3 ostatnich lat zmalała liczba powołanych grup roboczych, a w 2021 roku znacznie zmalała.

Liczba złożonych „Niebieskich Kart” przez służby:

Służby	Liczba złożonych Kart		
	2019 r.	2020 r.	2021 r.
MOPR	24	15	13
OŚWIATA	4	3	4
SŁUŻBA ZDROWIA	0	1	2
MKRPA	2	4	3
KMP	239	256	193
RAZEM:	269	279	215

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach

Tabela wskazuje, że w 2021 r. o 64 zmalała liczba złożonych wniosków o wszczęcie procedury „Niebieska Karta”. W analizowanych latach, to głównie funkcjonariusze Policji uruchamiali procedurę „Niebieska Karta”. Z informacji uzyskanej z Działu Interwencji Kryzysowej wynika, iż 32% złożonych kart nie potwierdziło faktu stosowania przemocy, zaś 68% procedur zakończono w wyniku ustania przemocy w rodzinie.

2.5. W 2021 r. funkcjonariusze Straży Miejskiej w Suwałkach podjęli 141 interwencji dotyczących naruszania zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych, w wyniku których wystosowali 41 pouczeń, nałożyli 2 mandaty karne (dla osób spożywających alkohol w miejscu publicznym) oraz skierowali 1 wniosek o ukaranie do Sądu w Suwałkach. Do miejsca zamieszkania, służby zdrowia oraz do Pogotowia dla Osób Nietrzeźwych i podmiotów leczniczych dowieziono łącznie 139 osób nietrzeźwych.

Interwencje Straży Miejskiej w Suwałkach w związku z naruszaniem zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych

Lata	Interwencje ogółem	Pouczenia	Mandaty	Wnioski do Sądu	Przewóz osób nietrzeźwych do PON, miejsca zamieszkania, podmiotów leczniczych
2019 r.	417	158	4	15	240
2020 r.	246	52	3	9	182
2021 r.	141	41	2	1	139

Źródło: Straż Miejska w Suwałkach

Powyższa tabela wskazuje, że nastąpił znaczny spadek interwencji ogółem, liczby pouczeń, mandatów karnych, ilości skierowanych wniosków do Sądu oraz ilości przewożonych osób przez Straż Miejską do Pogotowia dla Osób Nietrzeźwych, miejsca zamieszkania lub podmiotów leczniczych, z powodu innych zadań związanych z Covid-19 oraz delegowanie strażników miejskich pod zwierzchnictwo suwalskiej Policji.

2.6. W 2021 roku w Pogotowiu dla Osób Nietrzeźwych w Suwałkach odnotowano ogółem 1.374 pobyty z czego:

- 87 osób (745 pobyty) przyjęto do placówki co najmniej trzy razy w ciągu roku,
- 89 osób (178 pobyty) przyjęto do placówki co najmniej dwa razy w ciągu roku,
- 451 osób (451 pobyty) przyjęto do placówki co najmniej raz w ciągu roku.

Liczba pobytyw nietrzeźwych w Pogotowiu dla Osób Nietrzeźwych w Suwałkach

Rok	Liczba osób	Liczba pobytyw nietrzeźwych			
		Liczba ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Nieletni
2019	712	1656	1549	105	2
2020	567	1301	1195	103	3
2021	627	1374	1257	114	3

Źródło: Ośrodek Profilaktyki i Wsparcia dla Osób Nietrzeźwych, Bezdomnych i Uzależnionych w Suwałkach

W 2021 roku, w porównaniu do roku 2020, nastąpił wzrost (o ponad 5 %) pobytyw osób nietrzeźwych w Pogotowiu dla Osób Nietrzeźwych w Suwałkach.

3. Mieszkańcy Suwałk objęci niektórymi działaniami terapeutycznymi

3.1. W Poradni Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych przy SP SP ZOZ w Suwałkach w 2021 r. leczyło się 138* pacjentów, w tym 98 uzależnionych od narkotyków (z tego 32 osoby nieletnie) i 40 osób współuzależnionych. Udzielono 922 porady i wystawiono 26 skierowań do ośrodków stacjonarnych i na oddziały detoksykacyjne.

* dotyczy nie tylko mieszkańców Suwałk

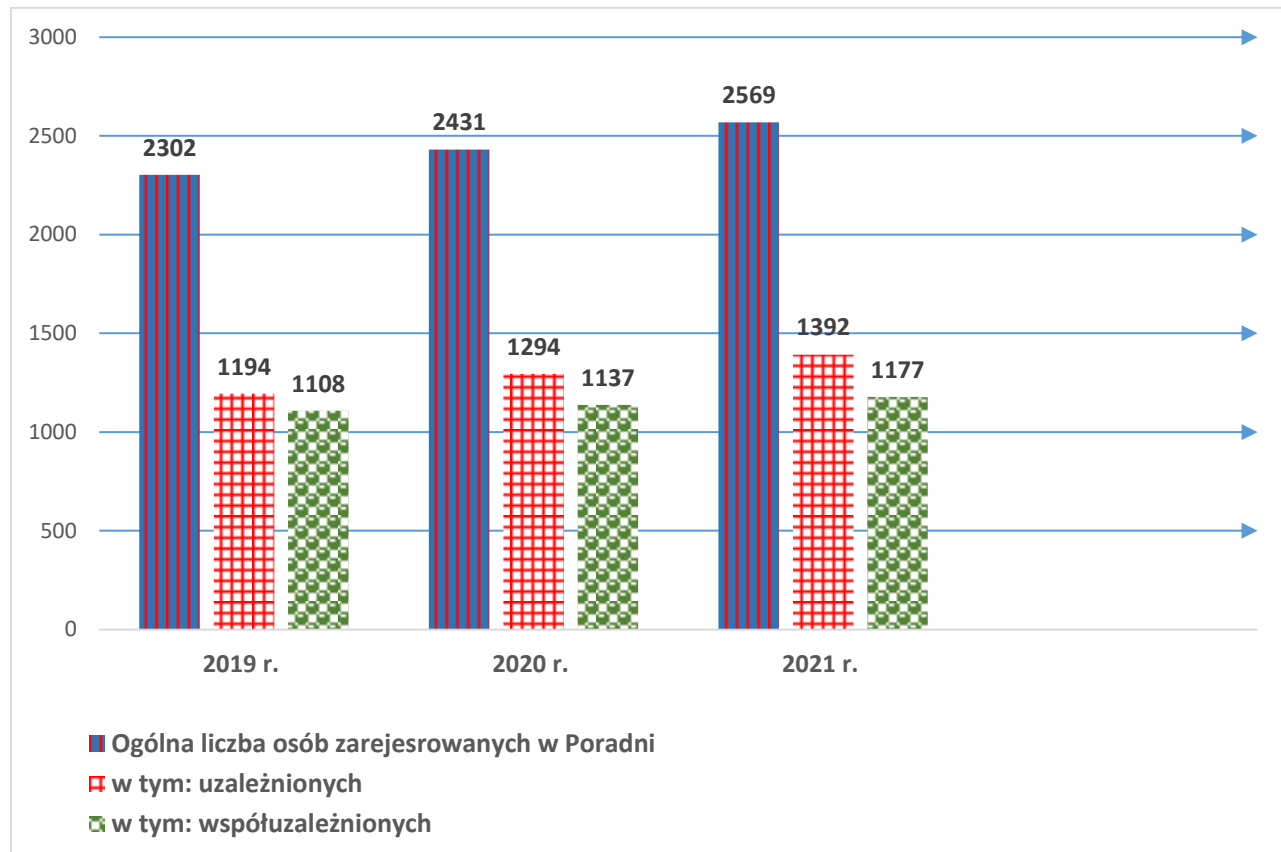
Liczba osób leczących się w Poradni Leczenia Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych

	Lata			
	2019	2020	2021	
Liczba pacjentów	- uzależnionych od narkotyków,	106	120	98
	w tym nieletnich	27	20	32
	- współuzależnionych	55	29	40
	Ogółem:	161	149	138
Ilość udzielonych porad	822	1.125	922	
Ilość wystawionych skierowań	31	31	26	

Źródło: Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych przy SP SP ZOZ w Suwałkach

Jak wynika z zestawienia, liczba pacjentów uzależnionych, leczących się w Poradni Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych w stosunku do 2020 r. zmalała (o 22), ilość udzielonych porad (o 203) oraz liczba wystawionych skierowań (o 5) do ośrodków i na oddziały detoksykacyjne, wzrosła natomiast liczba nieletnich pacjentów (o 12) oraz liczba osób współuzależnionych (o 11).

Do końca 2021 roku w Poradni zarejestrowanych było 2.569 osób, w tym 1.392 osoby uzależnione i 1.177 osób współuzależnionych.

Źródło: Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych przy SP SP ZOZ w Suwałkach

Liczba osób zarejestrowanych i korzystających z pomocy Poradni Leczenia Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych przy SP SP ZOZ w Suwałkach ma tendencję wzrostową. Dynamika wzrostu ogółu zarejestrowanych w Poradni w porównaniu z 2020 r. jest na poziomie ponad 5 %.

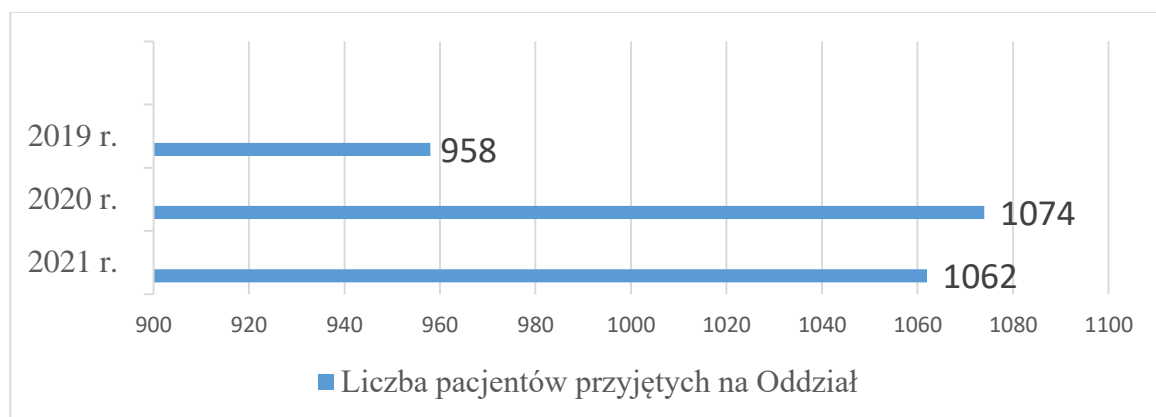
Wśród prowadzonych, w obecnym czasie, przez Poradnię działań z zakresu profilaktyki wymienić należy telefoniczne udzielanie informacji pedagogom i instytucjom oświatowym oraz placówkom opieki zdrowotnej nt. uzależnień od substancji psychoaktywnych. Ważne również jest edukowanie rodziców (zwłaszcza młodzieży klas podstawowych) w zakresie wiedzy o narkotykach przyjmowanych przez nieletnich, umiejętności rozpoznawania symptomów świadczących o ich używaniu oraz środków zaradczych w tym zakresie.

Według oceny specjalistów z Poradni zwiększyła się ilość nieletnich zgłaszających się o pomoc z powodu używania i uzależnienia od substancji psychoaktywnych. Na stałym poziomie utrzymuje się liczba osób z rozpoznaniem uzależnieniem mieszanym (używanie kilku substancji). Zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego liczba pacjentów z problemem uzależnienia od opiatów (heroina). W dalszym ciągu wiodącą substancją psychoaktywną, po którą sięgają pacjenci Poradni bez względu na podział wieku czy płci jest amfetamina.

3.2. W 2021 r. na Oddziale Leczenia Uzależnień i Zaburzeń Emocjonalnych SP SP ZOZ hospitalizowanych było 1.062* osoby, z czego 211 osób to pacjenci Oddziału i 851 osób to pacjenci Pododdziału Detoksykacji.

*dotyczy nie tylko mieszkańców Suwałk

Liczba pacjentów przyjętych na Oddział Leczenia Uzależnień i Zaburzeń Emocjonalnych SP SP ZOZ w Suwałkach

Źródło: Oddział Leczenia Uzależnień i Zaburzeń Emocjonalnych SP SP ZOZ w Suwałkach

W 2021 roku odnotowano, w stosunku do 2020 r. spadek (o 12) liczby pacjentów przyjętych na Oddział Leczenia Uzależnień i Zaburzeń Emocjonalnych.

3.3. Ogólna liczba pacjentów Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu SP SP ZOZ w Suwałkach w stosunku do 2020 r. wzrosła o 30%.

Liczba pacjentów korzystających z usług Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu SP SP ZOZ

Rok	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Pacjenci			
uzależnieni	466	360	464
współuzależnieni	57	110	147
Łącznie	523*	470*	611*

Źródło: Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu SP SP ZOZ w Suwałkach

* dotyczy nie tylko mieszkańców Suwałk

Nastąpił znaczny wzrost liczby osób korzystających z usług Poradni (o 141), które dobrowolnie zdecydowały się na podjęcie leczenia odwykowego.

Według Poradni widoczny wzrost liczby pacjentów uzależnionych i osób współuzależnionych wskazuje na to, że istnieje potrzeba poszerzenia oferty:

- dla osób nadużywających alkoholu i uzależnionych o Program Ograniczania Picia,
- dla osób współuzależnionych w zakresie terapii pogłębionej.

Ponadto istnieje potrzeba opracowanie i wdrożenie programu terapeutycznego dla osób z uzależnieniami behawioralnymi.

3.4. W 2021 r. w Oddziale Dziennym Terapii Uzależnienia od Alkoholu leczenie podjęło 116* pacjentów uzależnionych od alkoholu, w tym 19 kobiet.

*dotyczy nie tylko mieszkańców Suwałk

Liczba pacjentów, którzy podjęli leczenie w Oddziale Dziennym Terapii Uzależnienia od Alkoholu

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba pacjentów, którzy podjęli leczenie	142	99	116

Źródło: Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Suwałkach

W 2021 roku liczba osób, w porównaniu do 2020 r., które podjęły leczenie odwykowe wzrosła o 17 osób tj. o ponad 17%.

Specjaliści Oddziału Dziennego zaobserwowali narastające się problemy u leczących się mieszkańców Suwałkach, u których występują coraz częściej zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem alkoholu i innych substancji odurzających. Coraz więcej osób jest z podwójną diagnozą - często depresją i ze stanami lękowymi.

3.5. Do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suwałkach w 2021 r. wpłynęło 127 wniosków o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego, z czego w stosunku do 119 taką procedurę uruchomiono.

Dane liczbowe dotyczące postępowań prowadzonych przez MKRPA w Suwałkach

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba nowych wniosków, które wpłynęły do MKRPA	128	166	127
Liczba wniosków skierowanych do sądu	98	64	74
Liczba spraw umorzonych	42	55	68

Źródło: Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suwałkach

W 2021 r. liczba nowych wniosków o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego w stosunku do 2020 r. zmalała (o 39), wzrosła natomiast liczba spraw umorzonych (o 13) i liczba wniosków skierowanych do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego (o 10).

Przedstawiciele Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skontrolowali 9 punktów handlowych podających/sprzedających alkohol. Trzy kontrole dotyczyły przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż i podawanie alkoholu – nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. Sześć kontroli dotyczyło weryfikacji oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców o wartości sprzedaży napojów alkoholowych - kontrole nie wykazały niezgodności złożonych oświadczeń.

Przeprowadzono również 17 oględzin położenia punktów handlowych ubiegających się o wydanie zezwolenia na sprzedaż/podawanie napojów alkoholowych zgodnie z zasadami usytuowania określonymi w Uchwale Rady Miejskiej w Suwałkach Nr XLVII/587/2018 z dnia 27 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia zasad usytuowania na terenie miasta Suwałk miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz wprowadzenia zakazu sprzedaży, podawania, spożywania i wnoszenia napojów alkoholowych.

4. Zasoby lokalne umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej w Suwałkach

Są to następujące jednostki:

- 1) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suwałkach,
- 2) Specjalistyczny Psychiatryczny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Suwałkach, w tym:
 - Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu,
 - Oddział Leczenia Uzależnień i Zaburzeń Emocjonalnych,
 - Poradnia Leczenia Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych.
- 3) Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Suwałkach,
- 4) Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa w Suwałkach,
- 5) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach, w tym:
 - Dział Pomocy Kryzysowej, w tym całodobowy hostel dla 13 osób doświadczających przemocy w rodzinie,
 - poradnictwo prawne i psychologiczne z zakresu przeciwdziałania przemocy,
 - grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy,
- 6) Suwalskie Stowarzyszenie „Wybór” z siedzibą w Suwałkach,
- 7) Centrum Aktywności Społecznej „Pryzmat” w Suwałkach,
- 8) Spółdzielnia Socjalna Perspektywa, w tym:
 - Ośrodek Profilaktyki i Wsparcia dla Osób Nietrzeźwych, Uzależnionych i Bezdomnych w Suwałkach,
 - Telefon Zaufania,
- 9) Suwalskie Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Filar” w Suwałkach,
- 11) Fundacja EGO w Suwałkach,
- 12) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Suwałkach,
- 13) Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Suwałkach,
- 16) Grupy AA i AL.- ANON,
- 17) Komenda Miejska Policji w Suwałkach,
- 18) Straż Miejska w Suwałkach,
- 19) Sądy, kuratorzy sądowi,
- 20) Prokuratura Rejonowa w Suwałkach,
- 21) Świetlice środowiskowe prowadzone przez:
 - Parafię Rzymskokatolicką św. Aleksandra w Suwałkach,
 - Zgromadzenie Sióstr Świętej Teresy od Dzieciątka Jezus z siedzibą w Suwałkach,
 - Społeczną Organizację Przyjaciół Dzieci „Przystań” z siedzibą w Suwałkach,
 - ORATORIUM św. Jana Bosko w Suwałkach,
 - Fundację EGO
- 22) Placówki oświatowe i opiekuńczo – wychowawcze,
- 23) Lokalne i regionalne mass media,
- 25) i inne.

II. OBSZARY PROBLEMOWE

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy zagrożeń społecznych na terenie szkół podstawowych i średnich w Suwałkach w 2019 r., badań ogólnopolskich, danych z raportu oraz wiedzy i doświadczeń zdobytych w trakcie dotychczasowej realizacji Programu można zdiagnozować następujące obszary problemowe:

Obszar problemowy nr 1:

Szkody zdrowotne, zaburzenia życia rodzinnego oraz naruszenia prawa i porządku publicznego wynikające ze spożywania alkoholu.

Analiza problemu:

- na jednego Polaka rocznie przypada średnio 11,7 litra czystego alkoholu, co najmniej raz w miesiącu upija się 35 proc. dorosłych⁸,
- narastająca grupa pacjentów z podwójną diagnozą - często z depresją²,
- wzrost przestępstw drogowych polegających na zatrzymaniu kierowców pod wpływem alkoholu⁷,
- dominującą kategorię pacjentów we wszystkich placówkach leczenia uzależnień stanowią mężczyźni^{2,5},
- wiele leczonych osób ma problemy prawne, zadłużenie, poważne konflikty rodzinne lub przeżywa rozpad rodziny²,
- wzrastająca liczba rodzin z problemem alkoholowym korzystających ze wsparcia finansowego instytucji publicznych³.

Obszar problemowy nr 2:

Picie napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież.

Analiza problemu:

- 67% młodzieży oraz 72% uczniów szkół podstawowych uważa, że alkohol w piwie jest inny i mniej groźny niż w wódce¹,
- często do pierwszego zetknięcia dzieci i młodzieży z alkoholem dochodzi w wieku 13-15 lat¹,
- 17% chłopców i 21% dziewcząt w wieku 15 lat co najmniej dwa razy w życiu piło alkohol⁸,
- przynajmniej raz w miesiącu upija się 30% osób powyżej 15 lat i jeden na pięciu nastolatków, którzy jeszcze nie ukończyli 15 lat⁸.
- najczęstszym miejscem gdzie po raz pierwszy dzieci i młodzież spróbowali alkoholu jest własny dom i w czasie wakacji¹,
- pobyty osób nieletnich, nietrzeźwych w placówce do wytrzeźwienia⁴,
- używanie alkoholu przez młodocianych ma wpływ między innymi na obniżenie wieku inicjacji seksualnej⁹.

Obszar problemowy nr 3:

Powiększający się problem narkomanii i innych uzależnień, w tym behawioralnych¹⁰

Analiza problemu:

- znaczący wzrost nieletnich osób używających lub uzależnionych od substancji psychoaktywnych⁶,
- między 16 a 18 rokiem życia, aż 27% młodzieży zażyło narkotyku¹,

- ciągle zainteresowanie młodzieży zażywaniem narkotyków⁹,
- zaniżona świadomość młodzieży szkolnej ryzyka jakie za sobą niesie przyjmowanie różnych substancji psychoaktywnych¹,
- 27% dzieci spożywa kilka razy w tygodniu lub nawet codziennie napoje energetyczne¹,
- 13% młodzieży i 7% uczniów szkół podstawowych uważa, że raczej łatwe i nie wymagające szczególnych znajomości jest zdobycie narkotyków¹,
- wiodącą substancją psychoaktywną bez względu na wiek i płeć jest amfetamina⁶,
- 51% nauczycieli uważa, że wśród uczniów jest problem z uzależnieniem od papierosów oraz 58% nauczycieli uważa, że należy podjąć działania mające na celu ograniczenie problemów alkoholowych¹,
- wakacje, to okres kiedy młodzież po raz pierwszy zażywa narkotyków/środków odurzających¹,
- potrzeba wdrożenia programu terapeutycznego dla osób uzależnionych behawioralnie.

Obszar problemowy nr 4:

Występowanie zjawiska przemocy w rodzinie.

Analiza problemu:

- 7% młodzieży jest poniżana lub szantażowana przez rodziców¹,
- wysoka liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie korzystających z poradnictwa prawnego i socjalnego³,
- utrzymujący się poziom uczestników grup korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie³,
- w 2021 r. w ramach procedury „Niebieska Karta” funkcjonowało 258 grup roboczych, w tym 72 grupy były kontynuowane z roku 2020³,
- w 2021 r. odbyło się 808 spotkań grup roboczych oraz 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego³,
- maleje liczba zakładanych Niebieskich Kart³.

¹ źródło: diagnoza zagrożeń społecznych na terenie szkół podstawowych i średnich w Suwałkach, Wieliczka 2019 r.,

² źródło: informacja Oddziału Dziennego Terapii Uzależnienia od Alkoholu za 2021 r.,

³ źródło: informacja Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Suwałkach za 2021 r.,

⁴ źródło: informacja Spółdzielni Socjalnej „Perspektywa” za 2021 r.,

⁵ źródło: informacja Oddziału Leczenia Uzależnień i Zaburzeń Emocjonalnych SP SP ZOZ w Suwałkach za 2021 r.,

⁶ źródło: informacja Poradni Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych w Suwałkach za 2021 r.,

⁷ źródło: informacja Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach za 2021 r.

⁸ źródło: raport Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju z 2021r.,

⁹ źródło: diagnoza zachowań i postaw młodzieży w ujęciu profilaktyki zintegrowanej w roku szkolnym 2019/2020, realizator Instytut Profilaktyki Zintegrowanej,

¹⁰ źródło: informacja Poradni Terapii Uzależnienia od i Współuzależnienia od Alkoholu SP SP ZOZ.

III. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Głównym celem wieloletniego Programu jest zmniejszenie rozmiarów aktualnie występujących problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych, zapobieganie ich powstawaniu oraz upowszechnianie wiedzy w zakresie szkód związanych z uzależnieniami jak również zapewnienie dostępu do oferty profilaktycznej sprzyjającej ograniczaniu czynników ryzyka mających wpływ na powstawanie i występowanie problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie.

Prezentowany wieloletni Program kompleksowo reguluje zagadnienia dotyczące problemów społecznych w Mieście Suwałki. Wskazuje planowane, długofalowe, wielostronne i skoordynowane działania z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Istotnym partnerem Miasta w realizacji zadań Programu są organizacje pozarządowe, spółdzielnie socjalne, kościoły i związki wyznaniowe oraz placówki oświatowe i jednostki kultury.

System profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych opisany w Miejskim Programie Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Suwałkach na lata 2022-2024 oparty jest na trzech wzajemnie komplementarnych programach działań realizowanych na różnych poziomach administracji: gminnym, wojewódzkim i Narodowym Programie Zdrowia.

IV. ZADANIA PROGRAMU

wynikające z ustawy o zdrowiu publicznym, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków								
P L A N O W A N E D Z I A Ł A N I A	1.1	Wspieranie programów ograniczania picia alkoholu dla osób o obniżonych możliwościach udziału w programach behawioralnych - poznawczych, tzw. niskoprogowych, w tym realizacja programu AUDIT.	W S K A Ż N I K I	- liczba uczestników, - liczba godzin, - liczba miesięcy	Ż R Ó D Ł A P O Z Y S K I W A N I A W S K A Ż N I K Ó W	- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja	P L A N O W A N I R E A L I Z A T O R Z Y	SZ, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw
	1.2	Wsparcie działalności punktu konsultacyjnego oraz telefonu zaufania dla osób uzależnionych i ich rodzin.		- liczba udzielonych porad, - liczba miesięcy		- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja		SZ, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw
	1.3	Wspieranie prowadzenia grup wsparcia i maratonów dla osób uzależnionych od alkoholu i środków psychoaktywnych oraz wspieranie programów rehabilitacji dla osób uzależnionych po zakończonych programach psychoterapii uzależnień.		- liczba uczestników, - liczba zajęć, - liczba godzin		- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja		ZOZ, NZOZ, SZ, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw
	1.4	Wsparcie podmiotów leczniczych i organizacji działających w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych.		- wartość w zł udzielonej dotacji, - liczba odbiorców		- prowadzona dokumentacja,		ZOZ, NZOZ, SP SP ZOZ, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, SZ

P L A N O W A N I E D Z I A L A N I A	1.5	Prowadzenie działań zmierzających do zmotywowania osób nadużywających alkoholu do ograniczenia jego spożycia lub gdy jest to konieczne, podjęcia przez nie leczenia odwykowego.	W S K A Ż N I K I	- liczba posiedzeń podzespołu MKRPA ds. leczenia odwykowego, - liczba wniosków wpływających do MKRPA o wszczęcie postępowania, - liczba spraw umorzonych w związku ze zmotywowaniem przez komisję do podjęcia leczenia	Ż R Ó D Ł A P O Z Y S K I W A N I A W S K A Ż N I K Ó W	- protokoły z posiedzeń komisji	P L A N O W A N I R E A L I Z A C J A	MKRPA
	1.6	Kierowanie na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.		- liczba osób skierowanych na badania, - liczba wydanych opinii		- protokoły z posiedzeń, - prowadzona dokumentacja		MKRPA, specjaliści – biegli sądowi
	1.7	Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.		- liczba skierowanych do sądu wniosków		- protokoły z posiedzeń, - prowadzona dokumentacja		MKRPA
	1.8	Wsparcie Poradni Uzależnienia i Współuzależnienia od Substancji Psychoaktywnych SP SP ZOZ w Suwałkach w zakresie działalności profilaktycznej oraz leczenia osób uzależnionych i współuzależnionych.		- wartość udzielonych dotacji, - liczba zakupionych testów		- prowadzona dokumentacja, - sprawozdania		SZ, MKRPA, SP SP ZOZ

Szacunkowa kwota przeznaczona na realizację zadań to co najmniej w: 2022 r. - 300.000 zł; 2023 r. - 300.000 zł; 2024 r. – 300.000 zł

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy choroby alkoholowej, narkomanii lub przemocy w rodzinie - pomocy psychospołecznej i prawnej

P L A N O W A N E D Z I A L A N I A	2.1	Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej poprzez dofinansowanie bieżącej działalności placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w których realizowany jest program socjoterapeutyczny lub/i terapeutyczny lub/i korekcyjny lub/i kompensacyjny lub/i psychokorekcyjny lub/i psychoprofilaktyczny.	W S K A Ż N I K I	- liczba dofinansowanych placówek wsparcia dziennego, - liczba uczęszczających dzieci	Ż R Ó D Ł A P O Z Y S K I W A N I A W S K A Ż N I K Ó W	- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja	P L A N O W A N I R E A L I Z A T O R Z Y	NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, SZ
	2.2	Wspieranie działań animacyjnych i socjoterapeutycznych realizowanych w formie pracy podwórkowej przez wychowawcę, a także w ramach imprez plenerowych.		- liczba uczęszczających dzieci		- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja		NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, SZ, KS, O, jednostki miejskie, jednostki kultury, placówki oświatowe
	2.3	Wspieranie zajęć terapeutycznych i grup wsparcia dla osób współzależnych.		- liczba uczestników, - liczba zajęć, - liczba godzin		- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja		NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, ZOZ, NZOZ, SZ
	2.4	Wspieranie pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób z syndromem Dorosłych Dzieci Alkoholików - DDA.		- liczba uczestników, - liczba zajęć, - liczba godzin		- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja		NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, ZOZ, NZOZ, SZ,
	2.5	Wspieranie zajęć i programów socjoterapeutycznych lub opiekuńczo – wychowawczych dla dzieci z rodzin z problemem choroby alkoholowej, narkomanii lub przemocy w rodzinie.		- liczba uczestników, - liczba zajęć, - liczba godzin		- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja		NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, ZOZ, NZOZ, SZ, KS, O, jednostki miejskie, jednostki kultury
	2.6	Wspieranie kolonii, półkolonii, obozów i innych form wypoczynku z programem socjoterapeutycznym dla dzieci z rodzin z problemem choroby alkoholowej, narkomanii lub przemocy w rodzinie.		- liczba uczestników		- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja		NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, SZ, KS, O, jednostki miejskie, jednostki kultury
	2.7	Zakup i rozpowszechnianie materiałów promocyjnych i informatorów dotyczących działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.		- liczba zakupionych materiałów		- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja, - dokumenty finansowe		SZ, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw,

Szacunkowa kwota przeznaczona na realizację zadań to co najmniej w: 2022 r. - 600.000 zł; 2023 r. - 600.000 zł; 2024 r. - 600.000 zł

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym i przemocy w rodzinie

P L A N O W A N I E D Z I A L A N I A	3.1	Organizowanie lokalnych i włączenie się do ogólnopolskich działań informacyjno - edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu, środków odurzających, substancji psychoaktywnych, środków zastępczych, nowych środków psychoaktywnych oraz z zakresu uzależnień behawioralnych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	W S K A Ź N I K I	- liczba lokalnych/ ogólnopolskich działań/kampanii, - liczba odbiorców/ uczestników	Ź R Ó D Ł A P O Z Y S K I W A N I A W S K A Ź N I K Ó W	- sprawozdania, - protokoły z kontroli, - prowadzona dokumentacja	P L A N O W A N I R E A L I Z A T O R Z Y	NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, SZ, media, placówki oświatowe, KMP
	3.2	Upowszechnianie informacji dotyczących instytucji i organizacji udzielających wsparcia osobom uzależnionym i współuzależnionym od alkoholu, substancji psychoaktywnych i innych środków zmieniających świadomość oraz z zakresu uzależnień behawioralnych i osób uwikłanych w przemoc w rodzinie.		- liczba upowszechnionych informacji		- prowadzona dokumentacja		NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, ZOZ, NZOZ, SZ, media, placówki oświatowe
	3.3	Prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych skierowanych do sprzedawców alkoholu.		- liczba szkoleń, - liczba odbiorców		- sprawozdania, - listy obecności, - protokoły		SZ, MKRPA
	3.4	Finansowanie i dofinansowanie udziału w szkoleniach, superwizjach, kursach specjalistycznych, naradach, konferencjach, warsztatach, seminariach przedstawicieli różnych grup społecznych i zawodowych zwłaszcza w zakresie: interdyscyplinarnej pomocy dziecku i rodzinie z problemem przemocy i uzależnień w tym behawioralnych, trzeźwości kierowców, rozwiązywania lokalnych problemów alkoholowych, narkomanii i używania tzw. dopalaczy oraz przeciwdziałania przemocy.		- liczba szkoleń/ kursów/ konferencji narad/ seminariów/ warsztatów, - liczba odbiorców		- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja		ZOZ, NZOZ, SZ, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw,
	3.5	Prowadzenie strony internetowej Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suwałkach www.mkrpa.suwalki.pl .		- liczba zamieszczonych informacji, - liczba odbiorców		- statystyki strony internetowej		SZ

P L A N O W A N I E D Z I A L A N I A	3.6	Dofinansowanie i finansowanie szkoleń dla nauczycieli, pedagogów, psychologów oraz innych osób podejmujących działania w zakresie pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo - wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin.	W S K A Ż N I K I	- liczba zajęć, - liczba odbiorców	Ż R Ó D Ł A P O Z Y S K I W A N I A W S K A Ż N I K Ó W	- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja	P L A N O W A N I R E A L I Z A C J E	placówki oświatowe i opiekuńczo - wychowawcze, jednostki kultury, jednostki miejskie, SZ, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, KMP, SM
	3.7	Finansowanie pozalekcyjnych zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno - społeczne, zajęć sportowo – rekreacyjnych oraz zakup sprzętu sportowego w celu umożliwienia prowadzenia na terenie szkół oraz innych miejskich obiektach sportowych pozalekcyjnych zajęć sportowo - rekreacyjnych, w tym wakacyjnych zajęć, turniejów piłkarskich oraz innych zajęć rozwijających zainteresowania oraz promujących zdrowy styl życia.		- liczba uczestników, - liczba godzin, - liczba i rodzaj zakupionego sprzętu		- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja		KS, SZ, placówki oświatowe i opiekuńczo-wychowawcze, jednostki miejskie
	3.8	Wsparcie organizacji różnego rodzaju powszechnie dostępnych zajęć pozalekcyjnych z elementami profilaktyczno-edukacyjnymi i socjoterapeutycznymi.		- liczba uczestników, - liczba godzin, - liczba i rodzaj zajęć		- sprawozdania, - protokoły z kontroli, - prowadzona dokumentacja		SZ, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, placówki oświatowe i opiekuńczo-wychowawcze, jednostki miejskie, jednostki kultury
	3.9	Zakup/opracowanie/pozyskanie oraz dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych z zakresu problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, uzależnień behawioralnych i używania tzw. dopalaczy oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.		- liczba zakupionych/ opracowanych/ pozyskanych materiałów		- dokumenty finansowe, - prowadzona dokumentacja		SZ, MKRPA, KCPU
	3.10	Dofinansowanie szkoleń typu: Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Studium Pomocy Psychologicznej, Programu Rozwoju Osobistego, warsztaty pomagania osobom uzależnionym i współzależnionym, osobom uwikłanym w przemoc w rodzinie itp.		- liczba dofinansowanych szkoleń, - liczba osób biorących udział w dofinansowanych szkoleniach		- prowadzona dokumentacja		SZ, NGO, podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o dppiw, MKRPA
	3.11	Doskonalenie umiejętności członków MKRPA poprzez udział w szkoleniach, konferencjach i innych formach kształcenia podnoszących kompetencje niezbędne do pracy		- liczba szkoleń, - liczba członków biorących udział w szkoleniu		- prowadzona dokumentacja		SZ, MKRPA

	3.12	Dofinansowanie szkoleń terapeutów w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników lecznictwa odwykowego.	- liczba szkoleń, - liczba przeszkolonych specjalistów	- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja	ZOZ, NZOZ, SZ
--	-------------	---	---	--	---------------

Szacunkowa kwota przeznaczona na realizację zadań to co najmniej w: 2022r. - 193.000 zł; 2023r. – 193.000 zł; 2024 r. – 193.000 zł

IV. Profilaktyka uzależnień					
P L A N O W A N I E D Z I A L A N I A	4.1	Wspieranie działań służących pogłębieniu więzi w rodzinie z problemem choroby alkoholowej, narkomanii lub przemocy w rodzinie, np. poprzez dofinansowanie rodzinnych obozów terapeutycznych.	- liczba zrealizowanych projektów, - liczba uczestników	- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja	SZ, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw,
	4.2	Wspieranie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości i innych negatywnych zachowań osób kierujących pojazdami mechanicznymi, sprzętami żeglugi wodnej i innymi środkami komunikacji.	- liczba wspartych projektów, - liczba uczestników	- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja	SZ, SM, KMP, placówki oświatowe, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw
	4.3	Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych, opiekuńczo – wychowawczych i jednostek kultury projektów, programów profilaktycznych i spektakli profilaktycznych oraz innych działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz ich opiekunów prawnych.	- liczba odbiorców, - liczba programów/projektów	- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja	placówki oświatowe i opiekuńczo-wychowawcze, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, SZ, NGO, KMP, SM, jednostki kultury, jednostki miejskie
	4.4	Wspieranie kolonii, półkolonii, obozów i innych form wypoczynku z programem socjoterapeutycznym skierowanym do dzieci i młodzieży w celu zapobieżenia wczesnej inicjacji alkoholowej, zainteresowania używkami oraz niepożądanym formom rozrywki.	- liczba uczestników	- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja	placówki oświatowe i opiekuńczo-wychowawcze, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, SZ, KS, O, jednostki miejskie, jednostki kultury
	4.5	Monitorowanie i prowadzenie diagnozy lokalnych problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychoaktywnych, środków zastępczych i nowych środków psychoaktywnych oraz przemocy w rodzinie.	- opracowania, - sprawozdania, - informacje, - diagnoza	- prowadzona dokumentacja	SZ, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, MKRPA

Szacunkowa kwota przeznaczona na realizację zadań to co najmniej w: 2022 r. - 90.000 zł; 2023 r. - 90.000 zł; 2024 r. - 90.000 zł

V. Przeciwdziałanie przemocy								
P L A N O W A N E D Z I A Ł A N I A	5.1	Wspieranie działalności placówek dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, w tym punktów konsultacyjnych, telefonów zaufania, ośrodków interwencji kryzysowej, poradnictwa psychologicznego, socjalnego i rodzinnego.	W S K A Ż N I K I	- liczba udzielonych porad, - liczba klientów	Ż R Ó D Ł A P O Z Y S K I W A N I A W S K A Ż N I K Ó W	- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja	P L A N O W A N I R E A L I Z A C J E	NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, MOPR, SZ
	5.2	Wspieranie realizacji programów ochrony osób doświadczających przemocy w rodzinie.		- liczba udzielonych porad, - liczba uczestników, - liczba godzin zajęć		- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja		NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, MOPR, SZ
	5.3	Wspieranie prowadzenia zajęć korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.		- liczba godzin, - liczba uczestników		- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja		NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, MOPR, SZ
	5.4	Wspieranie programów profilaktyki przeciwdziałania przemocy np. warsztaty umiejętności rodzicielskich, programów dla rodziców na temat radzenia sobie z trudnymi sytuacjami wychowawczymi, rozwiązywania konfliktów itp.		- liczba godzin, - liczba uczestników		- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja		NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw, SZ
	5.5	Realizacja oraz wspieranie kampanii i programów dla rodziców promujących wychowywanie dzieci bez przemocy.		- liczba rodziców uczestniczących w programach		- prowadzona dokumentacja, - sprawozdania		SZ, KMP, placówki oświatowe, NGO, podmioty, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o dppiw
	5.6	Zwiększenie kompetencji służb działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.		Liczba uczestników kursów/szkożeń		- prowadzona dokumentacja		NGO, podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o dppiw, KMP, SM, jednostki miejskie, SZ
	5.7	Wspomaganie działalności Działu Pomocy Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Suwałkach.		- liczba udzielonych porad, - liczba klientów		- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja		MOPR, SZ
	5.8	Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego, tworzenie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie.		- liczba posiedzeń zespołów i grup roboczych		- sprawozdania, - prowadzona dokumentacja, - protokoły		MOPR,SZ

Szacunkowa kwota przeznaczona na realizację zadań to co najmniej w: 2022 r. - 630.000 zł; 2023 r. - 630.000 zł; 2024 r. - 630.000 zł

VI. Zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku napojów alkoholowych

P L A N O W A N I E D Z I A Ł A N I A	6.1	Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy związanych z zakazem reklamy i promocji napojów alkoholowych prowadzonej na terenie Suwałk.	W S K A Ż N I K I	- liczba interwencji	Ż R Ó D Ł A	- informacja z działalności	P L A N O W A N I R E A L I Z A T O R Z Y	KMP, SM, MKRPA, SZ
	6.2	Podjęcie interwencji w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy dotyczących zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych określonym w ustawie osobom i w określonych sytuacjach.		- liczba interwencji	P O Z Y S K I W A N I A	- informacja z działalności		KMP, SM, MKRPA, SZ
	6.3	Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych.		- liczba kontroli - liczba skontrolowanych punktów	W S K A Ż N I K Ó W	- protokoły		MKRPA, UM
	6.4	Zmniejszenie dostępności fizycznej alkoholu		- liczba aktów prawa miejscowego w zakresie dostępności do alkoholu				UM, MKRA, KMP, SM

Nie przewiduje się ponoszenia kosztów.

VII. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie

P L A N O W A N I E D Z I A L A N I A	7.1	Remont, adaptacja i wyposażenie lokali, pomieszczeń na rzecz instytucji i organizacji pozarządowych realizujących zadania Programu, w tym doposażanie siedziby MKRPA w drobny sprzęt biurowy.	W S K A Ź N I K I	- wartość projektów w zł	Ź R Ó D Ł A P O Z Y S K I W A N I A W S K A Ź N I K Ó W	- sprawozdania, - protokoły, - prowadzona dokumentacja	P L A N O W A N I R E A L I Z A T O R Z Y	zainteresowane instytucje, SZ, NGO, podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o dppiw
	7.2	Zakup słodyczy, gier, sprzętu sportowo-rekreacyjnego i innych artykułów na potrzeby dzieci i młodzieży uczęszczającej do placówek wsparcia dziennego i placówek opiekuńczo - wychowawczych między innymi z okazji Dnia Dziecka, św. Mikołaja, Wielkanocy, Bożego Narodzenia itp. Finansowanie uczestnictwa podopiecznym m.in. placówek wsparcia dziennego oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych w przedsięwzięciach kulturalno – oświatowych, w tym zakup biletów wstępu.		- wartość w zł		- prowadzona dokumentacja, - dokumenty finansowe		SZ, NGO, placówki oświatowe, jednostki kultury, podmioty o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o dppiw
	7.5	Udział w pracach Zespołu Ekspertów ds. Lokalnych i Regionalnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.		- liczba posiedzeń w pracach zespołu		- zaproszenia do udziału w pracach zespołu		SZ, UM, KCPU
	7.6	Współpraca z administracją rządową i samorządową w zakresie realizacji programów profilaktycznych, szkoleń, konferencji, kampanii oraz monitorowania problemów alkoholowych, narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.		- liczba sprawozdań, raportów, programów, szkoleń, konferencji, kampanii		- karta zgłoszeń, - sprawozdania, raporty		UM, SZ, SM, KMP, MKRPA, placówki oświatowe, NGO, podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o dppiw

Szacunkowa kwota przeznaczona na realizację zadań to co najmniej w: 2022 r. - 20.000 zł; 2023 r. - 20.000 zł; 2024 r. - 20.000 zł

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie wieloletniego Programu odbywać się będzie w ramach środków własnych Miasta pozyskanych w 2022 r., 2023 r. i 2024 r. z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Planowana kwota na 2022 r. wynosi 2.150.000 zł, na 2023 r. wynosi 2.150.000 zł, na 2024 r. wynosi 2.150.000 zł. Planowany budżet Programu może ulec zmianom w przypadku niewykorzystania całkowitej kwoty pozyskanej z lat poprzednich z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz innych zwrotów.

VI. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W SUWAŁKACH

1. Członek Komisji za udział w pracach podzespołów problemowych za dany miesiąc otrzymuje:
 - za pierwsze posiedzenie wynagrodzenie w wysokości 15% aktualnego minimalnego wynagrodzenia za pracę,
 - za każdy następny udział dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 5% aktualnego minimalnego wynagrodzenia za pracę.
2. Przewodniczący, jego zastępca oraz przewodniczący podzespołów za udział w pracach podzespołów problemowych za dany miesiąc otrzymują:
 - za pierwsze posiedzenie wynagrodzenie w wysokości 20% aktualnego minimalnego wynagrodzenia za pracę,
 - za każdy następny udział dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 5% aktualnego minimalnego wynagrodzenia za pracę.
3. Za udział w posiedzeniu plenarnym Komisji za dany miesiąc członkowie, przewodniczący, jego zastępca oraz przewodniczący podzespołów Komisji każdorazowo otrzymują wynagrodzenie w wysokości 9% aktualnego minimalnego wynagrodzenia za pracę.
4. Za udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego przedstawiciel Komisji każdorazowo otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 15% aktualnego minimalnego wynagrodzenia za pracę.
5. Za udział w pracach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego przewodniczący, jego zastępca oraz członkowie Komisji każdorazowo otrzymują wynagrodzenie w wysokości 5% aktualnego minimalnego wynagrodzenia.
6. Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt 1-5 wypłacane jest z dołu do 7-go dnia miesiąca następującego po miesiącu przepracowanym, na podstawie listy obecności stanowiącej załącznik do protokołu z posiedzenia lub przeprowadzonych czynności. Osoby nieuczestniczące w pracach Komisji nie otrzymują ww. wynagrodzeń.
7. Za prace wykonane na podstawie umowy o dzieło lub umowy zlecenia wg stawki/kwoty określonej w umowie.
8. Na wynagrodzenia członków MKRPA za udział w posiedzeniach:
 - plenarnych,
 - podzespołów ds. motywowania do leczenia odwykowego,
 - podzespołu ds. kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,

- podzespołu ds. kontroli realizacji zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii,
- Zespołu Interdyscyplinarnego,
- grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego,
- obsługę organizacyjno-techniczną.

Na wynagrodzenia członków Komisji za udział w posiedzeniach i pracach Komisji oraz wynagrodzenie za obsługę organizacyjno-techniczną szacuje się kwotę w wysokości 317.000 zł w każdym roku realizacji Programu.

**VII. W RAMACH OGRANICZANIA DOSTĘPNOŚCI DO ALKOHOLU
USTALA SIĘ MAKSYMALNĄ LICZBĘ ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ
I PODAWANIE NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH,
PRZEZNACZONYCH DO SPOŻYCIA
W MIEJSCU, JAK I POZA MIEJSCEM SPRZEDAŻY, NA
CO NAJMNIJ 139 MIESZKAŃCÓW MIASTA SUWAŁKI**

Według stanu na dzień 31.12.2021 roku liczba mieszkańców Suwałk wynosiła 67.649 osób (dane uzyskane z Wydziału Spraw Obywatelskich). Natomiast maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Suwałk określona Uchwałą nr XLVII/585/2018 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 27 czerwca 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z dnia 29.06.2018 r. poz. 2931) wynosi 485.

Wynika z tego, że w Suwałkach na jedno przedmiotowe zezwolenie przypada 139 mieszkańców.

Standardy

działań opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych skierowanych do dzieci i młodzieży

- 1. Podmiot prowadzący placówkę wsparcia dziennego winien spełniać wymogi określone w art. 18-28 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.**
- 2. Cele wprowadzenia przedmiotowego standardu:**
 - 1) zwiększenie liczby profesjonalnych działań o charakterze opiekuńczo-wychowawczym i socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży realizujących wybrane elementy Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Suwałkach w ich najbliższym środowisku,
 - 2) zwiększenie dostępności działań opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych podejmowanych na rzecz dzieci i młodzieży na terenie Miasta Suwałki,
 - 3) stworzenie narzędzia do weryfikacji ofert na działania o charakterze opiekuńczo-wychowawczym i socjoterapeutycznym składanych przez podmioty publiczne i niepubliczne, ubiegające się o finansowanie ze środków budżetowych Miasta Suwałki.
- 3. Standard odnosi się do prowadzenia następujących działań:**
 - 1) świetlicy środowiskowej (opiekuńczo-wychowawczej),
 - 2) świetlicy socjoterapeutycznej,
 - 3) zajęć socjoterapeutycznych.
- 4. Standard świetlicy środowiskowej (opiekuńczo – wychowawczej):**
 - 1) obszar działania obejmuje środowisko lokalne osiedla lub części miasta,
 - 2) pod opieką jednego wychowawcy, w tym samym czasie, może przebywać nie więcej niż 15-cioro dzieci,
 - 3) rodzaje prowadzonych zajęć:
 - a) edukacyjne, w tym odrabianie lekcji, wyrównywanie braków szkolnych,
 - b) wspierające rozwój psychiczny i fizyczny, w tym rozwijające zainteresowania i zdolności,
 - c) kształtujące umiejętności życiowe i społeczne,
 - d) zagospodarowujące czas wolny, w tym korzystanie z dóbr kultury,
 - e) wycieczki i wyjazdy wakacyjne o charakterze turystyczno-rekreacyjnym,
 - f) dożywianie,
 - 4) zadania świetlicy środowiskowej:

- a) stała, systematyczna współpraca z rodziną dziecka,
 - b) rozpoznanie sytuacji dziecka w kontekście jego sytuacji rodzinnej,
 - c) organizacja czasu wolnego, prowadzenie zajęć tematycznych,
 - d) prowadzenie pracy z grupą poprzedzone jej planowaniem w zespole pracowników,
 - e) indywidualne spotkania z dziećmi organizowane poza pracą z grupą,
 - f) prowadzenie dokumentacji pracy z dzieckiem i z grupą,
 - g) współpraca z innymi instytucjami (gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, szkoła, ośrodek pomocy społecznej, sąd rodzinny, powiatowe centrum pomocy rodzinie itp.),
 - h) pomoc dziecku w radzeniu sobie z życiowymi problemami, kryzysami (rodzinnymi, związanymi z relacjami z rówieśnikami, szkolnymi itp.),
 - i) korzystanie z konsultacji lub superwizji dotyczących pracy placówki,
- 5) zajęcia w świetlicy środowiskowej prowadzą nauczyciele, wychowawcy i instruktorzy posiadający przygotowanie na kierunku: pedagogika, pedagogika specjalna, psychologia, socjologia, praca socjalna, nauka o rodzinie lub osoby z wykształceniem średnim i udokumentowanym co najmniej 3-letnim stażem pracy z dziećmi lub rodziną,
 - 6) dzieci i młodzież mogą uczestniczyć w zajęciach organizowanych w świetlicy środowiskowej za zgodą rodziców lub opiekunów,
 - 7) w świetlicy środowiskowej może zostać zorganizowany hostel zapewniający opiekę w porze nocnej,
 - 8) pracownikami świetlicy mogą być osoby które:
 - nie są i nie były ograniczone, zawieszono lub pozbawiono władzy rodzicielskiej,
 - nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwa lub umyślne przestępstwa skarbowe,
 - wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika ze stosunku egzekucyjnego.

5. Standard świetlicy socjoterapeutycznej:

- 1) obszar działania obejmuje środowisko lokalne - część miasta,
- 2) pod opieką jednego wychowawcy, w tym samym czasie, może przebywać nie więcej niż 15-cioro dzieci,
- 3) rodzaje prowadzonych zajęć:
 - a) edukacyjne, w tym odrabianie lekcji, wyrównywanie braków szkolnych,
 - b) ogólnorozwojowe, w tym rozwijające zainteresowania i uzdolnienia,
 - c) rozwijające umiejętności życiowe i społeczne,
 - d) zagospodarowujące czas wolny, w tym korzystanie z dóbr kultury,
 - e) wycieczki i wyjazdy wakacyjne o charakterze turystyczno-rekreacyjnym,
 - f) socjoterapeutyczne, prowadzone w celu eliminowania zaburzeń zachowania,
 - g) specjalistyczne, w szczególności korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne,
 - h) wyjazdowe warsztaty i obozy socjoterapeutyczne,
- 4) zadania świetlicy socjoterapeutycznej:

- a) sporządzanie diagnozy indywidualnej dziecka i jego sytuacji rodzinnej i szkolnej,
 - b) prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych zgodnie z programem przygotowanym dla całej grupy i diagnozą indywidualną dzieci,
 - c) praca ze stałymi grupami dzieci,
 - d) praca z dziećmi w kontakcie indywidualnym,
 - e) przygotowanie i realizacja indywidualnych programów rozwojowo-terapeutycznych dla dzieci. W planach tych warto uwzględnić włączanie dziecka w działania różnorodnych kół zainteresowań, grup rozwojowych, w pozalekcyjne i pozaszkolne zajęcia – zgodnie z predyspozycjami i zainteresowaniami dziecka,
 - f) prowadzenie dokumentacji pracy z dzieckiem zgodnej z charakterem placówki (dokumentacja diagnozy, planów i realizacji indywidualnych i grupowych zajęć z dziećmi wraz z osiągnięciami),
 - g) utrzymywanie kontaktów z rodziną dziecka w celu:
 - diagnozy sytuacji rodzinnej,
 - rozwiązywania problemów rodziny (np. motywowanie osoby uzależnionej lub współuzależnionej do podjęcia terapii),
 - współpracy dotyczącej postępów dziecka w procesie socjoterapii,
 - h) współpraca z instytucjami (gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, szkoła, ośrodek pomocy społecznej, sąd rodzinny, powiatowe centrum pomocy rodzinie itp.), które mogą pomóc rodzinie w rozwiązaniu jej problemów, a zwłaszcza w zakresie podejmowania interwencji wobec osób uzależnionych i współuzależnionych. Niezwykle istotna jest współpraca z wychowawcami klas, pedagogami szkolnymi i nauczycielami uczącymi dzieci, zwłaszcza tych przedmiotów, które sprawiają dzieciom trudności. Aby zwiększyć efektywność pomocy, konieczna jest wymiana informacji na temat sytuacji szkolnej dziecka, ewentualnych wagarów itp.,
 - i) korzystanie z konsultacji lub superwizji dotyczących pracy placówki,
 - j) zajęcia (spotkania) grupowe dla rodziców, warsztaty w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych,
- 5) dzieci i młodzież mogą uczestniczyć w zajęciach organizowanych w świetlicy socjoterapeutycznej po uzyskaniu zgody rodziców lub opiekunów,
 - 6) zajęcia organizuje się po sporządzeniu diagnozy dziecka, w szczególności rozwoju poznawczego, emocjonalnego i społecznego, i jego rodziny, diagnoza ta jest podstawą do przygotowania indywidualnych programów rozwojowo-terapeutycznych dla każdego dziecka oraz planu pracy z jego rodziną,
 - 7) zajęcia w świetlicy socjoterapeutycznej prowadzą psycholodzy, pedagodzy i inni specjaliści posiadający przygotowanie do tego rodzaju działalności potwierdzone odpowiednim certyfikatem,
 - 8) w świetlicy socjoterapeutycznej powinien być zatrudniony jeden psycholog,
 - 9) uczestnicy zajęć w świetlicy socjoterapeutycznej mogą korzystać z dożywiania,
 - 10) pracownikami świetlicy mogą być osoby które:
 - nie są i nie były ograniczone, zawieszono lub pozbawiono władzy rodzicielskiej,

- nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwa lub umyślne przestępstwa skarbowe,
 - wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika ze stosunku egzekucyjnego,
- 11) grupy dzieci powinny być organizowane w określonych przedziałach wiekowych, programy zajęć grupowych (cele, formy zajęć, metody) powinny być dostosowane do potrzeb rozwojowych dzieci oraz ograniczeń wynikających z ich sytuacji rodzinnej.

6. Standard zajęć socjoterapeutycznych:

- 1) diagnoza indywidualna dziecka i jego sytuacji rodzinnej i szkolnej,
- 2) prowadzenie zajęć zgodnie z programem dla całej grupy i diagnozą indywidualną dzieci,
- 3) utrzymywanie stałych kontaktów z rodziną dziecka,
- 4) przygotowanie i realizacja indywidualnych programów rozwojowo - terapeutycznych dla dzieci,
- 5) prowadzenie dokumentacji,
- 6) współpraca z instytucjami (gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, szkoła, ośrodek pomocy rodzinie, sąd rodzinny, powiatowe centrum pomocy rodzinie itp.),
- 7) korzystanie z konsultacji lub superwizji dotyczących prowadzonych zajęć,
- 8) grupy dzieci powinny być organizowane w określonych przedziałach wiekowych,
- 9) programy zajęć grupowych (cele, formy zajęć, metody) powinny być dostosowane do potrzeb rozwojowych dzieci oraz ograniczeń wynikających z ich sytuacji rodzinnej.